

естетичного смаку, розширює світогляд та виховує гармонійну особистість, здатну сприймати і творити красу в різних аспектах життя. Вихователь в естетичному вихованні виступає як ментор, який створює умови для розвитку та самовираження дітей у мистецькій сфері, сприяючи повноцінному розвитку їх особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаврило О. Виховання естетичного ставлення до природи як складова екологічної культури дошкільників. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічна наука*. 2018. Вип. 2 (2). С. 188–195.

2. Глухова Н. Емоційне спілкування дитини з природою як умова творчого осягнення світу. *Дошкільне виховання*. 2011. № 10. С. 8–10.

3. Григоренко В. Особливості естетичного виховання старших дошкільників у процесі ознайомлення з декоративно-ужитковим мистецтвом: критерії і показники. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2015. Вип. 53. С. 255–261.

4. Грицишина Т. Виховання естетичного ставлення дошкільників до навколишньої природи засобами краєзнавчо-туристичної діяльності в умовах педагогічної взаємодії. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2014. Вип. 2. С. 48–54.

Ярина ВОЗНЯК
(Дрогобич, Україна)

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Проблема патріотичного виховання дітей дошкільного віку сьогодні є однією із найактуальніших. Ідея патріотизму завжди мала особливе значення не лише для духовного життя суспільства, а й для усіх найважливіших сфер його діяльності – культурного, політичного, економічного, військового тощо. Патріотизм – це складне почуття, яке виникає ще у дошкільному дитинстві, тоді, коли закладаються основи ціннісного ставлення до навколишнього світу. Це почуття формується

поступово, під час виховання любові до своїх ближніх, до педагогів, до рідних місць, рідної країни. Патріотизм для дитини – це коріння, що пов'язує її з рідною домівкою та найближчим оточенням, любов до рідних місць, гордість за свій народ, який з покоління в покоління несе народна культура та історичне минуле нашої країни.

Ще в дошкільному віці необхідно сформувати у дітей початкові уявлення про національних героїв, про подвиги нашого народу, гордість бути українцем. Виховання патріотизму неможливе без формування знань про звичаї та традиції своєї Батьківщини, рідного краю. Вихованню національно-патріотичних та моральних почуттів в історії педагогіки завжди приділялася велика увага. Знання історії свого народу, рідної культури допоможе надалі з більшою увагою та повагою ставитися до історії і культури інших народів.

Основою та початковим етапом формування у дітей почуття патріотизму можна вважати накопичення ними соціального досвіду життя у своїй державі, засвоєння прийнятих у ній норм поведінки і взаємин. Почуття патріотизму багатогранне за змістом. Добір матеріалу для патріотичного виховання дає змогу сформувати в дошкільника уявлення про те, чим славиться його рідний край. Дитині треба дати уявлення про те, чим славиться рідне місто, про його історію, традиції, пам'ятки, новітніх героїв, гідних людей.

Відчуття Батьківщини починається із захоплення усім тим, що бачить перед собою дитина дошкільного віку, тим, що її дивує, захоплює, і тим, що знаходить відгук у її душі. Патріотичне виховання дитини дошкільного віку можна реалізувати через комплекс завдань:

- виховання в дитини любові до своєї сім'ї, домівки, закладу дошкільної освіти, вулиці, міста;
- формування турботливого ставлення до навколишнього середовища;
- виховання поваги до праці;

- ознайомлення дитини з національними звичаями та традиціями, формування інтересу до них;
- формування елементарних знань про права та обов'язки громадян;
- розширення знань та уявлень про Україну, її історію, символи, видатних постатей;
- знайомство дітей із державною символікою – гербом, прапором, гімном;
- формування почуття відповідальності та гордості за Україну;
- формування толерантності, почуття поваги до інших людей, народів і традицій.

Реалізуючи завдання морально-патріотичного виховання, кожен педагог будує свою роботу, враховуючи такі принципи:

- врахування тих знань, що є найбільш актуальними для дитини дошкільного віку;
- безперервність і наступність освітнього процесу;
- індивідуальний підхід до дитини із обов'язковим врахування її психологічних особливостей, вікових можливостей, запитів та інтересів;
- доцільне поєднання різних видів діяльності, що є адекватним дошкільному вікові балансом інтелектуальних, емоційних і фізичних навантажень;
- діяльнісний підхід;
- розвитковий характер навчання, що ґрунтується на дитячій активності.

Знайомство з рідним краєм розпочинаємо з найближчого оточення дитини – мікрорайону, у якому розташований садочок, вулиці, на якій вона живе, об'єктів поблизу (школа, пошта, магазин, аптека тощо). Поступово діапазон об'єктів розширюється: це район і місто загалом, його визначні пам'ятки, історичні місця, архітектурні особливості.

Нині актуальною й особливо важливою щодо патріотичного виховання є робота з батьками вихованців. Залучення сім'ї до морально-патріотичного

виховання дітей вимагає особливого такту, уваги і чуйності до кожної родини та до кожної дитини.

Шлях до пізнання в дитячому віці найчастіше лежить через гру. У такій формі легше засвоюються досить складні поняття, закріплюються навички та вміння. Державна символіка є частиною історії та культури країни. Ознайомлення з найважливішими державними символами – гербом і прапором України традиційно входить до змісту патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Дуже важливо, щоб вони отримували достовірну інформацію про минуле країни, у т. ч. про походження державної символіки.

Важливою умовою ефективної роботи щодо ознайомлення дітей дошкільного віку з державним гербом і прапором є просвіта батьків. Нам не вдасться сформувати у дитини позитивне ставлення до державних символів, якщо всім ї, у батьків не буде розуміння їх походження та образно-символічного сенсу. Дошкільне дитинство – пора відкриттів. Завдання дорослих – допомогти дитині їх робити, наповнивши їх виховним змістом, який би сприяв формуванню в неї моральних почуттів. Нехай дитина з нашою допомогою відкриває красу рідного краю, дивується новому, здавалося б, давно їй відомому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гавриш Н. Національно-патріотичне виховання у ситуації соціального неспокою: змінюємо підходи. *Дошкільне виховання*. 2015. № 5. С. 2–7.
2. Єпіхіна М.А., Курило Н.О. Формування основ патріотичного виховання у дошкільників засобами народознавства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота* / гол. ред. І.В. Козубовська. Ужгород : Говерла, 2017. Вип. 1 (40). С. 96–100.
3. Логвіненко І.І. Патріотичне виховання в ДНЗ. Харків: Вид. група «Основа», 2017. 461 с.
4. Миськова Н.М. Патріотичне виховання дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/69/part_1/22.pdf